

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 14. Venit mulier. Arentem Christus ostendit sitim huius mulieris amantißimus amasius ad non leue nostrum solatium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

30 niones, vt nec verba Dei loquentis audirent, i-
 31 mo nec ipse Moyses, quod miseris, stetit intre-
 32 pidus sibi constans; vt diximus, & D. Thom.
 congruè, declarat præfata Apostoli verba :
 33 *Quia non poterat verba Dei portare*, illaque ad-
 34 ducit, quæ totus populus Moysi proposuit :
 Deut. *Quid est omnis caro, vt audiat vocem Dei viu-
 35 entis, qui de medio ignis loquitur, sicut nos adseui-
 36 mus, & possit viuere?*

Olim in terra Palæsthorum, dum vel vim-
 bram suæ demonstrat, quæ præerat, auctorita-
 tis, cum arca illa sanctissima velut clausus deu-
 neretur, tantus omnes inuasit metus, vt dice-
 1. Reg. 6. *Quis poterit stare in conspectu Domini Dei
 20. sancti huius? Modo sponsus factus est mulieris
 amantissimus, hic eum amor ita deiecit, & hu-
 Christi militi, vt in terram prostratus sedeat, & ad pu-
 humilitas rei crepidinem inclinetur, non Seraphinis cir-
 ad putei. cum stipatus, non illis celestibus exercitiis,
 quos vidit Isaias, circumcinctus, tanta maje-
 state conspicuus, vt præ nimia eius puritate se
 coram eo non posse stare iudicaret: *Ei dixi. Vt
 Isaias. 6. 5. mihi, quia vir pollutus labijs ego sum. Non igneos
 eubrans radios, non flammea spicula, vt olim
 in monte Sinai terribilis apparuit, quæ vires
 eneruunt fortissimas, ne quis tali queat firmus
 ad stare spectaculo, sed exanimis lapsus respirans
 solis exultus ardoribus, sudore perfusus, humi
 residens: *Sedebat se, vt propius ad eum accede-
 re mulier abiecta non vereatur, cum ipso silu-
 cialiter locutura. Hoc eximium est quod dilecti-
 tissima requirebat à sponso sponsa beneficium.***

*Quis mihi det te fratrem meum surgentem vbera
 Cant. 8. 5. matris mee. & inueniam te foris, & descender te.*
 O dilecte votorum meorum, qui sede maiesta-
 tis tue triumphas gloriosus, tam à me procul
 distans, cuius non possim adire presentia: ete-
 nim cosam illa cæli columnæ contremiscunt:
 quis mihi te det in terra mei similem, fratrem
 meum, puerum vagientem, ab vberibus dulcis-
 simæ matris suspensum, brachijs te stringam ar-
 dillimis, oscula infigā suauissima, ore ad os lo-
 quar fiducialiter. O quale hoc beneficium? En
 tibi rationem, eut nasci voluerit infantulus cur
 se nobis offerre vili reclinatum præsepio, loco
 receptum tam humili, stabulo inter animalium
 sordes hospitari, ab vberibus paupertimæ ma-
 suspensum: vt omni postposito timore securus
 appropinques: nemo quippe puerum foeno ja-
 centem, lactentemque abhorruit. En tibi cur
 modo tam humilis, ad putei crepidinem deie-
 ctus, solus, defatigatus, solis aestu denigratus,
 velut prostratus, vt ad eum totæ fiducia securus

accedas, cum ipso aliquantulum temporis fami-
 liaris colloquaris: illicque dicas :
*Quærens me, sedulus lassus,
 Redemisti crucem passus,
 Tantus labor non sit cassus.*

§. 14. Venit mulier. Auentem Christus u-
 stendit situm huius mulieris amantissimum
 amans ad non leue nostrum solatium.

Cum iam nobis ostenditis Euangelista sanc-
 tissime, quanto celestis ille Princeps a-
 more flagretis, illicque Principem amor Quis
 impulerit ita accelerate gradum, vt corpore præ
 nimio labore conficeretur, & iam tota oculo-
 rum fixa acie ad portas respiceret ciuitatis vnde
 sponsa sibi charissima esset proditura, modo no-
 bis (amabo) quantum sit illa. significes. Num-
 quid princeps illustri stemmate commendabilis
 Numquid domina nobilitatis non despiciendæ
 vel maximi Monarchæ filia? Numquid puella
 ipsa probitate melior talibus namque sponsus il-
 le affici solet ardentius? Haudquaquam, sed
 mulier est Samaritana, hæretica, vilis, infans,
 carnalis, sentina leuitatum. Non adeo iuuenis,
 cum quinque viros terræ mandasset, & cui cum
 annis ardens libido non deferberat; erat ete-
 nim si vel vniquam delecta lasciuia, cum domi
 scortatori lupa conueneret. Statutum erat apud
 Samaritanos, vt nemo plures, quam quinque
 matrimonium iniret: censabant enim illi licet
 infideles, quod sapius nuptias contrahere, im-
 moderata: spiritus esset sensualitatis. De hac no-
 tatur Samaritana, quæ quantis poterat, nube-
 bat, & cum iam habere non posset vxor mari-
 tum; scortatorem tenebat impudica. De legi-
 bus Samaritanorum & hac impudica muliere,
 audiamus quod referat D. Athanasius: *Hæc
 mulier viros iuxta Samaritanorum leges habuit,
 mortui qui iam erant, postea scortabatur. Nam
 siquidem cum ea, vt cum vxore legitima voluit
 cohabitare, illa vero concupiscentiam suam cum
 refranare non potuit, clam apud se habuit, cum
 quo consuetudinem habebat, & non erat hic mani-
 festus aut legitimus maritus, sed eum virum se-
 cum habebat occultè. D. Chrysostomus opi-
 natur, quod omnes illi quinque, de quibus Chris-
 tus, scortatores fuerint & non mariti, illamque
 reprehenderit, quod adeo in omnem fuisset
 profusa libidinem, vt simul quinque prociis
 corporis sui tradidisset potestatem. Fuerit hoc
 aut illo modo, satis manifestum est quam esset
 lasciuia metetur, & ad tam miserum deuoluta
 vitæ statum, vt nec ancillulam, nec seruulū ha-
 beret,*

X.
 Cur
 Christus
 na ci vo-
 luerit
 humilis.

III.
 Quæ
 causa
 motus.
 D. T.
 1. 1.
 1. 1.
 1. 1.
 1. 1.
 1. 1.
 IV.
 Christi
 verba
 post H.
 remiss.
 ianum
 Hære.
 4. 11.

betet, qui ei vel hydriam aquæ de puteo hausitam deferret, sed cogere ipsa aquam haurire, & hora quidem dici festi, dormiente forsitan amico et ipsa illi prompta deferretur aquamque si quando surrexerit expectatus, laudis magnus exhiberet: Quis hoc sibi persuadeat? Dominus eorum, quod tanta talem benevolentia profectus, hanc ambiat? Quid, precor, in ipsa, forsitan colluic notasti, quod illi tantopere afficiaris? Quid in illa tibi complacuit? quid amorem excitavit? quid eorum tuum incendit?

III. Quis sit causa amoris. D. Tho. *incerte nisi bonum sciam.* Afficit voluntatem tuam aliquid bonum, sive veritas alterius, sive scientia doctoris, sive religiosi presertim sanctitatis, sive gratia & solertia, qua prella loquitur, & ambulat, & videt. Si vero nihil sit quod voluntas possit amare, non est quod in ipsa prevoceat, incendatque dilectionem. Videamus igitur, Domine mi, quid in illa volere boni perpenderit, quod tuam sic afficeret voluntatem, quo sic eius amoribus inardesceres? Num forte animæ mundities? Num corporis pulchritudo? Num scientia singularis? Num generosa nobilitas? Num rara prudentia? Hæc in illa omnia desiderabatur, Quid in ea igitur dignum amari considerasti?

IV. Certissime tibi tuis proferemus verbis replicare, nec te minus mirari, quam tu miratus olim hominum amorem explicaturus inordinatum, apud Hieremiam graviter expositulas, cælum & terram advocas, ut ad hominum affectum stupeant reprobi summi: *Obstupescite cæli super hoc, & terra, & portæ eius desolamini vehementer: dicit mala fecit populus meus, me dereliquerunt: fontem aquæ vivæ, & fuderunt sibi cisternas, cisternas dissipavit, que conserationem valent aquas.* Dein ostendens quam iniquo animo patereris, quod anima vilissimis afficeretur, illi sic impetoras: *Et nunc quid tibi vis in via Ægypti, ut bibas aquam turbidam &c.* Arguit tenuitatis tua, & inquisitio tua increpabit te. Crendumne est, inquit Deus, ut sit, quis fontem hosteat vitæ crystallinum, & gessit aquam bibere cisternarum dissipatarum, vermibus, lutoque nauseabundant? Fietine potest ut cum in terra tua Jordanis aquas habeas limpidiſſimas, aliud profectus iacuas indagaturus, bibiturus Ægypti turbulenta? Sumit metaphoram à Nilo flumine Ægypti, qui

communiter gurgite suo turbulento. Non multis intelligemus, dicit Deus, argumentis quibus tuam convincamus amantiam; illud ipsum opus evidenter probat, quam hebes sis, & obtusa. O Domine mi, in fallax, hoc ipsum in te licebit retorque: Crendumne est, cum tales tibi sint cælo fontes, Spiritus Angelici, quibus liceat delectari: & in terra mater tibi sit Sanctissima, qua cum dulcissime confabuleris, Apostoli tui a te præcelsi ve fontes essent orbis terrarum, quod solus remaneas, & amorem tuum transferas, quærasque cisternam dissipatam, qualis erat cor huius mulieris, infidelis, idololatæ, carnalis, abiectissimæ, proficitur: *Quid tibi vis in via Ægypti, ut bibas aquam turbidam?*

Hinc tibi suis Salvatoris patebit ariditas. Si quando quis siti alteratur turbida, licet aquam videat mille fontibus inquinatam, toto tamen animum ad illam bibens approximât: *Viator, si veni nostræ famulatus sitis* (inquit Solomon) *ad fontem os aperiet, & ab omni luto sitis ni aqua proxima bibet.* Perambulât quis iam me, explicatidie per invidia & iniqua siti anhelus, flagitium tur aduertit; quod veribus lutoque similis est *Ecl. c. 10.* quæm aquæ, ad illud sitim extincturus se contitudo prosternit. Heus amice, quid agis? Heu Domine mi: Vere te latet quanto sitis ardere Similicamilli cor exaltuet. Perpendit D. Gregorius Nyssensis, dicitur Epulonis petitionem, dum in inferno *Orat. de cruciatu.* Abrahamo libellum offerre supplex pauperem, mittat Lazarum, qui intingat extremum buccam digiti in aquam, illaque que de digito deflueret, digiti linguam refrigeraret siti ardentissimam. Heu dicitur, quatit hic sanctus, an tibi in mentem non venit Lazarum leprosum esse, vulneribus putredine manantibus oblitum, cuius de digito potit in intius putredinem, quam aquam stillare conspiceres. feruo. Nonne tu de hecatolis politus, nauseans, qui nolle corpori tuo quidquam adhiberetur, quod non omnem munditiam, purpuram, hyssumque reholeret; quanto minus quod ori foret propinandum? Ne stupeas: *Crucior in hac flamma.* Talem ego patior ignem ut ipsam fontem sumerem ac bibetem effeque mihi non levi refrigerio.

Vobis magnus ille amarus animarum, spem nostram excitare, & de amore suo securum reddere peccatorem, timorem quo iuste agebatur, auferte, dum dubitat, an Deus velit etiam in gloriam recipere, qui fuit, & talis est, qualis ego, quales vos, an oculos suos ad me dignetur vel semel reflectere, qui tabum semimunditiarum, & vermium elocæ foetissimum? Ex hoc ostendere voluit, quod amet animas, & quod tuam ambiat, sic licet vitiorum

ffff

Hieron. *Dapt. de Lamm. c. 20, Tom. II.*

tiorum sterquilinum, & sanguifugarum cisterna pestiferarum.

Job c. 40.
18.

VIII.
Diabolus etiam iustos sicut absorbere

Aptius declarari non potest, quo flagret diabolus animarum nostrarum desiderio quam si eum descriperis illarum sicut tabiosum. Ita Dominus hoc exposuit, de eo sub figura locutus Elephantris: *Absorbebit fluvium, & non mirabitur, & habet fiduciam, quod influat Jordanis in os eius.* Nedom Nili fluenta absorbebit (qui in S. Scriptura dicitur absolute fluvius) quoniam & ipsum conabitur Jordanem deglutire. Amat elephas aquas turbidas, & illas bibit temper, si vero limpidas biberit ardentissima est sitis indicium. Immundus ille spiritus, & serpens infernalis, terram pro cibo habet & potu lutosam aquam: aquis etenim delectatur impudicitiae, luxurie, homicidij, caedis, &c. abhorret autem & execratur aquas virtutum purissimas, per aquas Jordanis designatas. Tanta exarefecit siti, ut proprijs suis non acquiescat aut satiatur aquis, quae suae continent apprimae malitiae (peccatores intelligo) illos incessanter absterbet, ista infidelium gentium, imo malorum maria Christianorum: sicut insuper aquas mundissimas, illas anxius inquiri: studet etenim iustos vorare bonoque deglutire.

IX.
Christus non tantum iustos, sed etiam sicut iniustos.

Non leviori feruet siti Redemptor noster. Satae antagonista: eius prope aqua est pura, sanctitatis & munditiae, societas eius cum Angelis beatis spiritibus, cum matre sua purissima, & Apostolis: attamen tanta feruet sitis, ut illi non sufficiant aquae Jordanis, quaerit insuper aquas Nili turbulentas, aquas Aegypti, cisternas dissipatas, fluenta vermibus exhorrenda. O quale tibi solamen, quale mihi, quale omnibus! Dubitare tu posses hominum flagitiosissime! O Domine, num tui flagrat desiderio princeps ille nobilissimus? An animam meam magnificet? An illam sibi oblatam accepturus? An meae placebunt illi repitiae licet orationes? An confessiones imperfectae factae contritiones? An erunt gratiae licet indevotae communiones? O Domine vitinam orationes meae tanto proferentur spiritus sermone, quanto Seraphim ille terrestris S. Franciscus suas promebat ardentissimo: vitinam mei corporis castigationes tam sanctae, quam magni illius Apostoli D. Dominici: vitinam meae elemosynae tanta erogarentur charitate, ut Patriarchae Abraham possent comparari: vitinam meae scelerum confessiones, Magdalena Petrique confessionibus ex perfecto dolore possent equiparari: vitinam meae communionis aliquid ha-

X.
Magnum solamen peccatoribus.

berent de S. Catharina Senensis pissima devotione: haec omnia libens offerrem; Verumamen, quicquam tam malum ac ego, opera tot imperfectioribus polluta, qualia facio quotidie, quomodo Domino satisfacient? Num illa acceptabit? Euge age charissime ne dubites, ne moreris, hoc noveris, extremae fami nullum male sapere panem, nec siti lymphatica aquam turbidam. Quando crucifixus emoritur, voluit, sciamus, quod sicut arelcens expiraret: *Sitio.* Heu quam sitit crucior insatiabili: Offerunt illi acetum, & ebibit: *Cum accessisset acetum.* Domine mi bibisne acetum? bibo, & exclamo *Sitio:* ut & audias & videas, anima tibi licet sit acetosa per malitiam, eam nihilominus sitio, oblatamque recipiam.

Si gigantem videres tanta fame lymphaticum, ut lateres ipsos rupesque devoraret, sperentque illi dulcissimae: ex hoc tibi perspicuum foret, quo panem appetitu comederet multo gratiori, licet aridum & a vernibus erosum. Si videres alterum tantae siti deficientem, ut luti cespitem manibus arripere, illum super linguam suam exprimeret, ut vel aquae guttam educat, nihil dubitans aquae vasculum illi propinare, licet turbata, tantae namque sitis, nulla pari aqua navicam. Vastum illum caeli gigantem inveteret, quae sitis labores, ut luti frustra colligat, illi quoque refrigeret. Attende quae beneficia contulerit mulieribus, & maximis maxima peccatrici-bus. Quis egit cum Magdalena? Quam liberata Chananae? Quam benignus aduleret? Quam comes huic, quae tota erat cloaca libidinum? Charissime considera, quod peccatores ad se venientes austeris non eiciat, qui tanto studio, & siti canina quarit peccatores, eorumque gratia descendit de caelis & incarnatus est.

Fidelis sermo (dicit Apostolus) *Et omni acceptatione dignus, quod Christus Iesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere.* Et in me summe exemplum, etenim hac de causa tantam mihi praestitit misericordiam, ut ille cunctis peccatoris sui immolaret amor ineffabilis: *Idcirco misericordiam consecutus sum, ut in me primum ostenderet Christus Iesus omnem patientiam ad informationem eorum, qui erudiendi sunt ei.* Venit peccatores quaesiturus: quia ut iustos inveniret, non opus erat descendere de caelis, cum in illis cibis sanctorum essent innumerabiles, nec illos in mundo reperiret, inquit Divus Paulus, accinentem propheta regio: *Non est iustus quisquam, amor quo peccatoribus afflictebatur, in terram*

eum attraxit, egitque ut illos veniret sedulo quæ-
siturus.

XIII. Obijciēs, Pater mi, nihil est in me boni,
Amor Dei nihil virtutis, quomodo me diliger Christus?
solito est Vade: non est eius amor, nostro similia. In
dissimilis nobis, si credimus Angelico Doctore amor
ex aliquo bono nascitur, quod in altero no-
tamus, quo amor in nobis excitatur, quo il-
lum eius boni gratiā diligimus, vnde non ni-
si bonum amamus, & ob id tantum illum dili-
gimus, & tanto ferventius quanto bonum il-
lod est excellentius. Atramen non est sic in
Deo: diligit non quia res ipsa bona est, sed ut
illam efficiat bonam. Hoc ex Davide canit Ec-
clesia de quolibet iusto: *Amavit eum Dominus*
& ornavit eum. Primum illum amavit, & inde
ortū est, ut illi dona suæ tribueret misericordix,
quibus eum eleganter excoluit, & abundantem
exornavit.

XIV. Mulieris illius recordare fordidissima de qua
apud Ez. chielem: quæ cum non haberet vi-
de commendanda, imo plura ob quæ merito
reijcenda, illam tamen amavit, & ob hoc in
suam recepit curam, mundo mulietri pretio-
sissimo gemmisque rarissimis adornavit, quibus
non posset Princeps sanguine illustissima cul-
tius adornari. In nobis vero prius res est in se bo-
na, quam amemus: in Deo prius est rem amare
quam esse bonam, imo potius ob hoc est bona,
quia illam Deus amat: siquidem amore suo il-
lam reddidit bonam, & in ipsa producit bona.
Si Deus non amaret, nisi quod est in se bonum,
quem in orbe, precor, amaret? Amat, non bo-
no illectus, quod res habet, sed illam bonam fa-
ciendo. Illi tuam offero animam, illum roga-
ro, ut illam diligat, non quia bona sit, sed ut eam
reddat bonam: illi dico, Domine animam
meam tibi do, tibi que consigno. Tuas illi offer-
to orationes, licet tepidas, tua bona opera, licet
imperfecta: quia ut amoris ignem percipias,
quo feruet te recipiendi, mulieris se ostendit ama-
tum, qualem audivimus eum? quam comice illi
blandientem? quam auxiē quærentem? quam pa-
tienter expectantem? quam oppido lassum & ad-
ocam putei reclinatum, fixa acie contuentem?
Sedebat sic supra fontem.

§. 15. *Ut det nobis Saluator celestis, quas pe-
trivus aquas donorum, optat ut nos illi e or-
dis aquas offeramus, quod ipse significat
sedens & expectans ad puteum.*

Sedebat sic supra fontem. Subtiliter expendit
D. Ambros. hunc loquendi modum Evan-
gelicæ: *Sedebat sic supra fontem.* Si ad S.
Scripturam recurramus volumina, in ijs repe-
rimus, quod sæpe numero Christus hoc se nomine
compellet fontis, quasi sibi proprio, se ipsum in-
scribit: *Fons horiorum, puteus aquarum viventi-
um: que fluunt impetu de Libano.* Quando na-
tus apparuit in mundo; de eo sic præcius rati-
cinatur Zacharias: *Eris fons patens domui David
in ablutionem peccatoris & mensuratiæ.* Ea de cau-
sa seipsum Dominus in illa signavit petra, quæ
gurgites aquarum populo profudit abundantissi-
mos: dum præ sui deficeret, nec haberet aquas
ad aquas confugeret sitim extincturus. Hoc ni-
tatur argumento D. Paulus, ut Christum inveni-
ret Petram: *Petra autem erit Christus.* Isaias au-
tem indiscriminatim omnes inuitat, ut aquas
hoc de fonte hauriant vberitimas. *Haurietis aquas
in gaudio de fontibus Salvatoris.* Imo & ipse Do-
minus eodem vate præcone cunctos ad huius a-
quæ fontem inuitat: *Omnes sitientes venite ad a-
guas.* Iam factus homo ipso die Palscharis solem-
nissimo altius omnibus sitientibus acclamat: *Si
quis sitit, veniat ad me, & bibat.* Imo in hoc ip-
so Evangelio (notatote D. Ambro.) seipsum ro-
mine fontis declarat, cum de seipso dicat, quod
vivas habeat aquas; omnibus patientes, qui vo-
luerint illas acceptare.

Ex quibus omnibus inferitur, quod in S. Scri-
ptura frequenter se Christus illo se fontis nomi-
ne manifestet. Hoc præmissis, si Christus fons
est & puteus aquarum viventium, de illo refe-
rente Evangelista, quod *Sedebat sic supra fontem,*
vult indicare, quod fons sedebat supra fontem, &
puteus supra puteum. Nec hoc aliquis negat.
Vult autem in hoc consideremus, quod celestis
fons sederet supra terrenum fontem: & quod di-
vini puteus divinis scaturiens aquis sederet hic
supra terræ puteum, qui tantum aquis redundet
ex illo bullientibus. Quo, quantum comicio,
nobis intimat, quod ille qui divinas deside-
rat aquas, donaque cœlestia, oportet se dis-
ponat, ut prior ipse de suo fonte aquas effun-
dat terrenas. Et quicumque consequi exoptata
aquas de fonte hoc Christo Redemptore, oportet a-

Fffff
ret a-

41
10.
est
de cle-
m syna
Cm. e
4. 15.
I.
Chri-
stus sa-
pe fon-
tis no-
mine
in scri-
bitur.
Zach. 13
1.
1. Cor.
c. 10. 4.
I sa. 12.
I sa. c.
55.
Iona. c.
7.
II.
Myffe-
riū se-
det hic
fons su-
pra fon-
tem.